

VOORBLAD COMMISSIE

ONDERWERP EN BEHANDELING	
onderwerp	Voorstel tot vaststelling beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater 2018-2022
vertrouwelijk	Nee
portefeuillehouder	Wethouder Snijders, L.K.
bijlagen	Voorstel: Voorstel_36977.docx beheerkader def(18-0139020) bijlagen beheerkader (18-0163510) bijlage 10 beheerkader (18-0179203) bijlage 13 saneringsplannen (18-0166738) brief ambtelijke goedkeuring Delfland (18-0166735)
agendapunt	19.

VOORGESTELD BESLUIT RAAD
<ol style="list-style-type: none">1. Het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater 2018-2022 vast te stellen.2. Jaarlijks een bedrag te doteren aan de Voorziening Rioleringsplan ten laste van de budgetten onderhoud duikers en onderhoud watergangen.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)
<p>Argumenten</p> <p>1.1 Het opstellen van een beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater (gemeentelijk rioleringsplan) is een wettelijke verplichting.</p> <p>1.2 Met het beheerkader wordt door het gemeentebestuur invulling gegeven aan een verantwoorde wijze van belangenafweging en neemt zij besluiten voor de invulling van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.</p> <p>1.3 Het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater geeft inzicht in de toekomstige kostenontwikkeling.</p> <p>1.4 Het beheerkader geeft invulling aan het Besluit lozen buiten inrichtingen, waardoor het aan de gemeente is toegestaan te lozen op het oppervlaktewater.</p> <p>2.1 Een jaarlijkse dotatie uit de algemene middelen neutraliseert het toerekenen van de verbrede watertaken aan de rioolheffing.</p> <p>Kanttekening</p> <p>Met de nieuwe Omgevingswet wordt het gemeentelijk rioleringsplan een facultatief programma, dat wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Komende planperiode wordt duidelijk hoe gemeenten hier vanaf 2021 invulling aan kunnen geven.</p>

RAADSVORSTEL

ONDERWERP

Beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater 2018-2022 (gemeentelijk rioleringsplan)

AANLEIDING

Volgens de Wet milieubeheer dient elke gemeente te beschikken over een gemeentelijk rioleringsplan. Het vigerend gemeentelijk rioleringsplan dient te worden geactualiseerd. Met het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater voldoet de gemeente aan die verplichting. In het beheerkader beschrijft de gemeente het beleid voor de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater met als doel een duurzame bescherming van de volksgezondheid en handhaving van een goede leefomgeving. Het beheerkader is een nadere uitwerking van de kernwaarde veiligheid met het daarbij behorende kwaliteitsniveau, zoals beschreven in het Beheerplan openbare ruimte waterhuishouding. Het beheerkader sluit aan op de gemeentelijke ambitie op het gebied van klimaatadaptatie; een thema, dat in de gebiedsgerichte plannen verder wordt uitgewerkt.

Samenwerking in de regio

In 2011 hebben Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven het Bestuursakkoord Water (BAW) gesloten. De afspraken over de afvalwaterketen hebben als doel de kosten te verlagen, de kwaliteit van het beheer te verbeteren en de kwetsbaarheid te verminderen. Om dit te bereiken is het Netwerk Afvalwaterketen Delfland (NAD) opgericht door elf gemeenten in het werkgebied van het Hoogheemraadschap van Delfland.

De samenwerkende partijen ondersteunen en versterken elkaar bij vraagstukken op het gebied van kennis, personeel, uitvoering van werkzaamheden en technologische ontwikkelingen om de kwetsbaarheid te verminderen. Daarbij is een gezamenlijke visie en strategie opgesteld. Vanuit het NAD is door gemeenten en het Hoogheemraadschap samengewerkt aan een opzet voor een gemeentelijk rioleringsplan. Het voorliggend beheerkader is hierop gebaseerd.

Zorgplicht afvalwater

Volksgezondheid is de belangrijkste reden voor het aanleggen van de riolering. Door het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater wordt contact met rioolwater zo veel mogelijk voorkomen. Dit draagt in grote mate bij aan een gezonde, veilige en comfortabele leefomgeving.

De zorgplicht voor inzameling van het (stedelijk) afvalwater ligt volledig bij de gemeente. De gemeente registreert daartoe alle aangesloten en niet-aangesloten percelen. De gemeente heeft een resultaatverplichting om het geproduceerde afvalwater in te zamelen en af te voeren naar een overnamepunt (hoofdrioolgemaal). De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater vanaf het overnamepunt is vervolgens de taak van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Vanaf 1 januari 2018 geldt een zuiveringsplicht voor afvalwater uit de glastuinbouw. De glastuinbouw is zelf vanaf die datum verantwoordelijk om het drain(age)water te zuiveren van gewasbeschermingsmiddelen voordat het water wordt geloosd. Het betreft een individuele zuiveringsplicht. Naast zuivering op bedrijfsniveau bestaat de mogelijkheid om de zuiveringsplicht collectief in te vullen.

RAADSVORSTEL

Zorgplicht hemelwater

De particulier draagt primair zorg voor het hemelwater op het eigen perceel. De gemeente draagt zorg voor de inzameling en verwerking van het hemelwater in de openbare ruimte. Hier is de gemeente zowel beheerder als eigenaar.

Zorgplicht grondwater

Op basis van de Waterwet heeft de gemeente de zorgplicht voor het in de openbare ruimte van bebouwd gebied treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoort. De gemeentelijke grondwaterzorgplicht heeft het karakter van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting.

Beschrijving stelsel

Het afvalwater dat vrijkomt in de kernen en het buitengebied zamelt de gemeente over het algemeen in met vrijvervalriolering. De gemeente beheert ca. 510 km vrijvervalriolering. Een groot deel van deze vrijvervalriolering zamelt en transporteert ook het overtollig hemelwater weg. Om inzicht te krijgen in het functioneren van de vrijvervalriolering beschikt de gemeente over een meetnet in de riolering. In het buitengebied wordt een groot deel van het vrijkomende afvalwater ingezameld met mechanische riolering (drukrioolstelsel), bestaande uit 289 km drukriool, bijna 2.700 minigemalen en 58 km CAD-riolering. Voor de grondwaterzorgplicht beschikt de gemeente over een grondwatermeetnet.

Accenten deze planperiode

Uit de evaluatie blijkt dat de gemeente op koers ligt met het uitvoeren van de plannen. De meeste beheer- en onderhoudsmaatregelen worden volgens plan uitgevoerd. Daarnaast dienen met het oog op de klimaatverandering en de toename van extreme buien, bouwstenen te worden ontwikkeld om het beschermingsniveau en de benodigde maatregelen te kunnen bepalen.

Naast de reguliere werkzaamheden voor de instandhouding van het stelsel wordt in deze planperiode daarom extra aandacht besteed aan het optimaliseren van het systeem door meer onderzoek te doen naar het effect van klimaatveranderingen, de eisen aan minimale ontwateringsdiepten bij nieuwbouwwoningen aan te scherpen en de met het Hoogheemraadschap van Delfland opgestelde afwegingskader voor hemelwater te hanteren. Daarnaast wordt de handhaving op het juist gebruik van de riolering verder geïntensiveerd.

Westland gaat zich deze planperiode ook meer richten op het strategisch/tactische niveau in plaats van op het operationele niveau. Op het strategische en tactische niveau zijn naar verwachting nog stappen te zetten die een besparing kunnen opleveren, door doelgericht het systeem te gaan beheren. Voorbeelden hiervan zijn het afwegen van de risico's bij beheer, renovatie en vervanging en de samenwerking in het NAD.

DOELSTELLING

In het beheerkader vertaalt de gemeente de ambities voor de rioleringszorg naar concrete doelen, een adequate strategie en benodigde activiteiten om zo te anticiperen op toekomstig gebruik.

RAADSVORSTEL

ARGUMENTATIE

1.1 Het opstellen van een beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater (gemeentelijk rioleringsplan) is een wettelijke verplichting.

Vanuit de Wet milieubeheer is iedere gemeente verplicht een gemeentelijk rioleringsplan op te stellen en bestuurlijk vast te stellen. De noodzaak tot vaststellen van het beheerkader ligt ook daarin besloten dat het huidige gemeentelijk rioleringsplan niet meer actueel is. Met het voorliggend beheerkader wordt invulling gegeven aan deze verplichting.

1.2 Met het beheerkader wordt door het gemeentebestuur invulling gegeven aan een verantwoorde wijze van belangenafweging en neemt zij besluiten voor de invulling van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Na de vaststelling van het beheerkader door de gemeenteraad is duidelijk welke inspanningsverplichtingen gelden voor de zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. De concrete uitwerking van het beheerkader is onderdeel van het uitvoeringsprogramma waterhuishouding.

1.3 Het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater geeft inzicht in de toekomstige kostenontwikkeling.

In het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater is een kostendekkingsberekening opgenomen. Het doel van de kostendekkingsberekening is een prognose te maken van het verloop van de rioolheffing. De Voorziening Toekomstige vervangingsinvesteringen riool is ingesteld om te kunnen sparen voor toekomstige investeringen. De voorziening is in 2017 gevormd met het vaststellen van de begroting 2017-2020. De spaarbedragen worden als last in de heffing meegenomen. Bij realisatie van rioolvervangingsinvesteringen worden de gespaarde bedragen in mindering gebracht op de investering, waardoor de kapitaallasten dalen of bij een volledige dekking uit de voorziening zelfs vervallen.

1.4 Het beheerkader geeft invulling aan het Besluit lozen buiten inrichtingen, waardoor het aan de gemeente is toegestaan te lozen op het oppervlaktewater.

In het kader van het Besluit lozen buiten inrichtingen (per 1 januari 2012) zijn lozingen op het watersysteem vanuit de gemeentelijke stelsels in principe toegestaan, mits alle lozingspunten zijn vastgelegd. De gemeente behoudt daarbij een eigen verantwoordelijkheid voor het voorkomen van nadelige gevolgen van de lozingen. Een volledig overzicht van de lozingspunten van de gemeentelijke stelsels is opgenomen in bijlage 3 van het beheerkader.

2.1 Een jaarlijkse dotatie uit de algemene middelen neutraliseert het toerekenen van de verbrede watertaken aan de rioolheffing.

Op dit moment valt het budget voor uitvoering van de verbrede watertaken buiten de rioolheffing. Dit betekent dat de lasten worden gedekt vanuit algemene dekkingsmiddelen en dat voor- en nadelen direct leiden tot een effect op het jaarrekeningresultaat. Met het toerekenen van de

RAADSVORSTEL

watertaken naar de rioolheffing blijft het toegekende budget beschikbaar. Een onbedoeld effect van de overheveling van het budget voor de uitvoering van de watertaken is dat dit (zonder overheveling van de al opgenomen dekking vanuit de algemene dekkingsmiddelen) enerzijds leidt tot een voordeel op de exploitatie en anderzijds tot een lagere kostendekkendheid. Om dit effect te neutraliseren wordt voorgesteld om de begrote uitgaven voor het onderhoud aan de duikers en watergangen via de Voorziening Riolering te egaliseren. Daarmee wordt het budget voor deze taken onderdeel van het 'gesloten circuit'. Dit houdt in dat het budget in de begroting en de afwijkingen op dit budget bij de jaarrekening (voor- of nadelig) dan geen effect hebben op het begrotingssaldo respectievelijk het saldo van de jaarrekening.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Kanttekening

Met de nieuwe Omgevingswet wordt het gemeentelijk rioleringsplan een facultatief programma dat wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. De nieuwe Omgevingswet treedt waarschijnlijk in 2021 in werking. Momenteel is niet nog duidelijk hoe gemeenten hier invulling aan kunnen geven. Om die reden is de planperiode van dit beheerkader gelijk aan de komende planperiode van de gebiedsgerichte plannen.

FINANCIËN

De financiële gevolgen van het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater zijn opgenomen in de programmabegroting 2019-2022. In het Westlands Akkoord 2018-2022 is het uitgangspunt opgenomen dat de woonlasten niet meer stijgen dan de inflatiecorrectie. Voor de meerjarenbegroting 2019-2022 is gekozen om de rioolheffing te laten stijgen met 2,4%.

De totale heffingsinkomsten bedragen vanaf 2019 € 12 mln. oplopend tot 2022 naar € 12,3 mln. (inclusief kwijschelding). De jaarlijkse lasten inclusief de lasten voor de verbrede watertaken en de extra benodigde middelen om de maatregelen uit dit beheerkader te kunnen uitvoeren bedragen vanaf 2019 € 13,7 oplopend tot 2022 naar € 15,7 mln. Met de jaarlijkse dotatie voor de toerekening van de verbrede watertaken uit de algemene middelen wordt het verschil gedeeltelijk geneutraliseerd. Het verschil tussen de inkomsten en de lasten wordt verrekend met de Voorziening Riolering.

Binnen het gesloten circuit van de rioolheffing wordt gebruik gemaakt van een Voorziening Toekomstige rioolvervangingsinvesteringen en de Voorziening Riolering. De stand van deze twee voorzieningen samen bedraagt per 1 januari 2018 € 10,4 mln. De voorziening laat zien dat deze op termijn onvoldoende is om het verschil tussen de verwachte lasten en inkomsten te dekken, waardoor op termijn een stijging van de rioolheffing nodig is. Conform de financiële verordening doet het college de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffingen, de afvalstoffenheffing en leges. Dit betekent dat jaarlijks bij de begroting een integrale afweging gemaakt kan worden over de gewenste stijging van het tarief.

Met het vaststellen van het beheerkader zal de uitbreiding van formatie financieel worden verwerkt. Dit betreft 1,78 fte, schaal 10. Bijlage 16 bevat de onderbouwing voor deze uitbreiding.

RAADSVORSTEL

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Na vaststelling zal op de gemeentelijke website en via een persbericht aandacht worden besteed aan het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater.

EXTERN OVERLEG

Raadswerkgroep

Het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater is tot stand gekomen in samenspraak met de raadswerkgroep beheerkaders openbare ruimte. In maart 2017 is een eerste sessie met de raadswerkgroep beheerkaders openbare ruimte georganiseerd, waarbij de verschillende aspecten van het onderwerp nader zijn belicht. Op 29 juni 2017 heeft een tweede sessie met de raadswerkgroep plaatsgevonden. Met de opmerkingen uit deze sessies is het beheerkader verder vormgegeven. In de raadswerkgroep van 13 februari 2018 is teruggeblikt op de voorgaande raadswerkgroepen en zijn de voorgestelde inhoudelijke optimalisaties aan het systeem gepresenteerd.

Bij het opstellen van het beheerkader is gebruik gemaakt van het Netwerk Afvalwaterketen Delfland en de kennis en expertise van het adviesbureau RoyalHaskoningDHV.

Het Hoogheemraadschap van Delfland en de Provincie Zuid-Holland zijn in een vroeg stadium betrokken bij het opstellen van het beheerkader. De wettelijke verplichte betrokkenheid van deze partijen wordt daarmee gegarandeerd. De provincie heeft aangegeven niet meer actief betrokken te zijn bij het opstellen en het beoordelen van rioleringsplannen. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft ingestemd met de inhoud van het beheerkader (zie bijlage 14).

VERVOLGTRAJECT

Na vaststelling door de gemeenteraad, wordt het beheerkader toegezonden naar het Hoogheemraadschap van Delfland, de Provincie Zuid-Holland en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat conform art. 4.23, lid 2 Wm.

De gemeenteraad wordt jaarlijks via de planning- & controlcyclus geïnformeerd over de voortgang in de uitvoeringsprogramma's openbare ruimte gebiedsgerichte plannen.

De in het beheerkader genoemde strategie vraagt om een aanpassing van de Verordening Afvalwaterverwerking 2014. Een geactualiseerde versie van deze verordening wordt voor een volgende raadsvergadering ter besluitvorming aangeboden.

RAADSVORSTEL

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 oktober 2018, met de volgende bijlage(n):

- Beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater (18-0139020)
- Bijlagen bij beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater (18-0163510)
- Bijlage 10 overzicht investeringen en exploitatie (18-0179203)
- Bijlage 13 rapportage saneringsplannen (18-0166738)
- Bijlage 14 Ambtelijke goedkeuring Delfland (18-0166735)

gelet op het bepaalde in artikel 4.22 van Wet milieubeheer;

gehoord het advies van de commissie Ruimte van 27 november en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

1. Het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater 2018-2022 vast te stellen.
2. Jaarlijks een bedrag te doteren aan de Voorziening Riolering ten laste van de budgetten onderhoud duikers en onderhoud watergangen.

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 11 december 2018,

de griffier,

de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven